

IN VRIJE VAL

CORINE HARTMAN BIJ UITGEVERIJ CARGO

De Jessica Haider-serie

Bloedlijn
Glasbard
Zielloos
Ijskoud
Doodskleed

De Ijsselmoorden

Een vlaag van waanzin
Sluipend gif
Het kwaad in ons

Met Tomas Ross

Doodskopvlinder
Zwarte weduwe

De Faye van Laar-serie

Een duister pad
Zoete wraak

CORINE HARTMAN

IN
VRIJE
VAL

2020

AMSTERDAM

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2020 Corine Hartman

Omslagontwerp Buro Blikgoed

Omslagillustratie © Jill Hyland/Arcangel Images
en Silas Manhood

Foto auteur © Stan Bouwman

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk Wilco, Zutphen

ISBN 978 94 031 9000 6

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

1

De vijand zit in je hoofd, Mika, zeiden ze. Ze hadden hem uitgelegd dat er iets in zijn hersens verstoord was. Kortsluiting. Een onrealistisch wereldbeeld. Een gekte, met als oorzaak alles wat hij had meegemaakt, te veel voor één leven. Zijn hoofd volgelopen met pijn en verlies en uiteindelijk overstroomd, zo moest hij het zien. Hij was een gewillig proefkonijn geweest. In een strak, als op de seconde geregisseerd ritme en in hoog tempo – rechts, links, rechts, links, mars, zoekt hij zijn weg door het bos. Verder. Hij moet verder: de plek vinden waar ze niet zullen zoeken. Schichtig kijkt hij om zich heen, hij heeft het gevoel gevolgd te worden door voetstappen, die steeds dichterbij komen. Hij blijft even stilstaan om aandachtiger te kunnen luisteren, maar het is doodstil, afgezien van het schelle krijsen van kraaien.

Hij vervolgt zijn weg, moeizamer nu, tussen hoog struikgewas. Hier komen de mensen niet, wandelaars blijven op de paden, houden niet van verrassingen. Gelijk hebben ze. Hij trapt in de uitwerpselen van een dier en smeert zich er helemaal mee in. Hij loopt, en loopt, tot hij ineens in bewoond gebied komt; gemaaid gras, een weg, fietsers in de

verte. Een bordje langs de kant wijst hem de weg naar het Nationaal ereveld Loenen. Ondanks de pijn in zijn hoofd is er toch nog iets van zijn richtingsgevoel intact, wat levensreddend kan zijn bij gebrek aan een kompas, ervaringen genoeg die dat bewijzen, maar daar wil hij niet aan denken, denken is de hel. Hij voelt het nog: adrenaline, de spanning, verrassingsaanvallen in de nacht. Onzichtbaar zijn. Net als nu. Maar hij heeft hulp nodig, want zijn hoofd barst uit elkaar en de pillen zijn op. Waar moet hij die hulp vinden? Hij heeft niemand meer. Niemand om te kunnen vertrouwen.

Dan stuit hij op een schuilplaats die zelfs op tien meter afstand niet als zodanig herkend zal worden: een bunker uit de Tweede Wereldoorlog, zo geniaal dat hij erom moet lachen. Een plek zo dichtbij en zo beladen dat geen enkel logisch denkend brein erop zou komen. De kunst is te denken als de ander en die dan een stap voor blijven. Hij valt terug op wat hem ooit is geleerd, honderden malen is ingepeperd en wat hij als geen ander kan: overleven op eigen kracht, met behulp van wat de natuur hem biedt. Zoals zevenblad, vol vitamine C en kalium. En kleefkruid met z'n ontgiftende werking. Bij de paardenbloem aarzelt hij: was nou de bloem of het blad eetbaar? Die slaat hij dus maar over. Zijn hoofd bonkt. Dreunt. Hij sluit zijn ogen en probeert muziek te horen. The Stones dringen zich aan hem op.

I see a red door and I want it painted black

No colors anymore I want them to turn black

Hij neuriet de melodie in de hoop op wat afleiding, maar even later betrapt hij zich op een brok in zijn keel, op tranen zelfs, emoties die zich niet laten wegdrukken. Emoties door

angst, of door eenzaamheid? Het een als gevolg van het ander? Hij drukt zijn vingers tegen zijn slapen en kreunt. Jagger zit andere gedachten in de weg, overschreeuwt zijn herinneringen. Hij verzandt in oeverloos gepieker, oneindig cirkelende gedachten. Bij gebrek aan medicijnen heeft hij zijn toevlucht genomen tot paddo's om de oorlog in zijn hoofd te stoppen. Dat is het voordeel van een verblijf in de natuur in oktober: dan zijn ze er volop, de kaalkopjes, niet te veel, omdat hij zichzelf er te graag in verliest. Een kleine dosis om te ontspannen, om de nacht door te komen. De nacht die nog maar net is begonnen en waarin de uren eindeloos lijken te duren. Maar hij kan het. Hij kan het, hij weet dat hij het kan, want hij is getraind. Jarenlange ervaring, gevaarlijke missies in gebieden, met de geur van doodsangst veel indringender dan hier. Al zou hij niet meer precies weten hoe scherp die geur was.

Moord? Nee.

De duisternis breekt hem op, het verlies knaagt aan hem, zijn zware, bonkende hoofd blijft malen. Met de nacht op zijn donkerst ziet hij het gezicht van haar en van het kind voor zich en vraagt zich af wie het commando heeft gekregen. Bij een executie kun je afspreken gezamenlijk de wapens leeg te schieten zodat niet duidelijk is wie het dodelijke schot levert. Op drie. Eén, twee, drie... en dan volgde het oorverdovende vuurwerk. Hij ziet het voor zich als een film, hij kijkt zonder zich betrokken te voelen. Het kan iedereen geweest zijn. Een opdracht voor een individu. Geen vragen stellen, je luistert, accepteert, voert uit. Pakt je boel in, zegt 'yés, sír' en je gaat. Je schiet, je geeft dekking, je doet wat je wordt opgedragen en je weet wat er van je wordt verwacht. En als je elektroden op je hoofd krijgt,

protesteer je niet. In naam van de vrede, voor volk en vaderland.

Hij heeft bloed aan zijn handen, dat beseft hij, alleen niet dat van haar, niet dat van het kind. De pijn zit vanbinnen, ook dat is waar. Maar dat geldt niet voor de vijand. De vijand is daarbuiten.

2

Thérèse ligt met haar gezicht naar het raam gekeerd. De ogen gesloten, zoals gewoonlijk. Als ze ze zou openen, kan ze regendruppels tellen op de ramen. Maar vooralsnog doet ze niks uit zichzelf. Ik heb bloemen voor haar meegenomen, alsof het gaat om een doodgewoon ziekenbezoekje.

‘Een fleurig boeket voor de patiënt,’ zeg ik. ‘Je kunt wel iets vrolijks gebruiken op deze druilerige zondag.’ Ik zet de vaas met bloemen op het kastje naast haar bed. ‘Vers uit de berm, biggenkruid, leeuwentand, veel geel, en ze ruiken niet al te sterk.’ Ik ratel maar door. ‘Ik kon geen rozen voor je meenemen, die heb ik gesnoeid om de herbloei te stimuleren, anders geeft zo’n plant al z’n energie aan bottels en topscheutjes. Ook bij planten is dat belangrijk: je energie op de belangrijke dingen richten. Maar zo heb je toch een beetje Veluwse natuur bij je bed.’

Belangstelling tonen, dat is wat ik schijnbaar doe, zelfs een poging iets van bezorgdheid te uiten, op z’n minst van betrokkenheid.

‘Jij bent je energie ook beter aan het besteden, hoorde ik van de arts die ik net sprak. Na drie maanden dan toch

een verrassing: niet alsnog je dood maar een goede kans op herstel. Je hersens zouden meer activiteit vertonen, al merk ik er nog niet veel van. Hij drukte me op het hart vooral met je te praten, je te stimuleren om te reageren. Dus doe nu gewoon je ogen open en kijk uit het raam, dan zie je hoe mooi de hortensia's hier nog bloeien. Die wil ik ook, in een lange rij aan weerszijden van de oprit.'

Ik pak een kruk onder een tafel vandaan en ga naast haar bed zitten. Dan buig ik me naar haar toe en fluister: 'Al die moeite te blijven leven doe je toch niet voor mij, Thérèse? Weet je nog wel wie ik ben? Faye? Je dochter? Van mij mag je het opgeven, hoor, anders moet ik je alsnog een handje helpen, en dan nu echt. Een kussen op je gezicht en we zijn overal vanaf.' Ik let scherp op haar, kan haar wimperhaartjes tellen, maar er volgt geen enkele beweging. 'Kom, geef eens een reactie, Thérèse, desnoods iets kleins.'

Ik kijk uit het raam, houd een schuin oog op haar, in afwachting van enig teken van leven. Even meen ik haar tenen te zien bewegen onder het laken, maar nee, ik heb het me verbeeld, zo roerloos ligt ze erbij. Het enige wat beweegt zijn de druppels op de ramen.

'Het lijkt wel alsof de buitenwereld hier met de regen van de ramen glijdt en niets ervan binnenkomt. Net als bij ons in Groot Loenen. Wat dat betreft verschillen we nu niet meer zo heel veel van elkaar.' Ik grinnik, bedenk dan wat ik haar kan vertellen.

'Weet je wat heel Loenen nu bezighoudt? Er zijn een vrouw en haar zoontje vermoord. In ons dorp, ja, serieus. Tenminste... ik las van alles op social media, ook over militairen in de buurt. Later waren de berichten verdwenen, dus ik weet niet of het waar is. Er gingen zelfs geruchten

dat de dader iemand van onze gesloten afdeling zou zijn. Een gek die uit de kliniek is ontsnapt. Ik denk eerder aan een drama in een schijnbaar normaal functionerend gezin, en dat die vader dan, bam, in een vlaag van verstandsverbijstering alles vernietigt. Of, erger, bij zijn volle bewustzijn.'

Ik huiver, en kijk naar Thérèse, heel even in de stellige overtuiging dat ze me onthutst zal aankijken na zo'n vreselijk bericht. Maar ze ligt er nog steeds doodstil bij. 'Dat wordt geen perfecte moord,' ga ik door. 'Er is eigenlijk maar één manier om iemand te vermoorden zonder sporen na te laten. Drie keer raden, Thérèse, kom, doe nou even mee. Niet? Dan zal ik het verklappen: alles laten verdwijnen. Het lijkt, bewijs, alles moet weg. Zorgen dat het blijft bij een vermissing, dan valt er niks te onderzoeken.'

Ik leun achterover tegen de muur. De kruk kraakt op twee poten, maar is stevig, ik heb er al vaker acrobatische toeren mee uitgehaald om de tijd te doden. Zelfs dat is hier een hele klus. 'Niet dat het eenvoudig is,' mijmer ik hardop. 'Een lijk laten verdwijnen, bedoel ik. Net als het in een film soms zo makkelijk wordt voorgesteld om iemand neer te schieten. Zonder enige oefening is dat in feite godsonmogelijk. Puur geluk. Of pech, afhankelijk van het perspectief.' Ik laat de kruk weer op z'n vier poten zakken en slaak een diepe zucht. 'Wat denk jij, Thérèse?'

Een verpleegster komt kijken of alles in orde is, ze groet me vriendelijk, ik heb haar vaker gezien: een magere, lange vrouw, het haar stevast in een knotje, die met stevige pas rondloopt alsof de kliniek van haar is en iedereen dankbaar moet zijn voor haar aanwezigheid en inzet. Ze komt

straks terug voor Thérèses fysiotherapie, zegt ze, en verdwijnt weer.

‘Zo, tante Sidonia is weg,’ zeg ik. ‘Wat denk je, zou zij gelukkig zijn? Ze lijkt dan wel heel zelfverzekerd, alsof zo’n drama haar niet zou kunnen overkomen, maar je weet het nooit zeker. Ik vind het nog steeds ingewikkeld. Mensen menen te weten hoe het allemaal hoort, hoe je moet leven, hoe je gelukkig moet zijn. Jij maakte ook deel uit van die wereld, ik kwam je steeds tegen in de bladen met je lessen hoe je je eigen geluk kunt regisseren. Alleen in de realiteit klopt er geen bal van. Mensen oordelen naar hun eigen maatstaven en hebben niet eens in de gaten hoe sneu hun eigen leven is. En kijk naar jezelf, Thérèse, wat heeft al die glamour jou gebracht? Een kasplantje in een revalidatiecentrum ben je.’

Ik wacht even, om Thérèse een kans te geven te reageren, maar de ogen in het marmerachtig bleke gezicht blijven onveranderd gesloten.

‘Weet je hoe ik het zie?’ ga ik door. ‘Dat we onszelf overbelasten met de spastische gedachte dat alles leuk moet zijn. Dat we gelukkig moeten zijn. Dus vooral veel lachen en zeggen dat alles uitstekend gaat, ook al voel je je vanbinnen kut. En zo voel ik me vaak, Thérèse, echt heel vaak. Er is een filosoof die baarmoederlijkheid beschouwt als grootste goed. Kinderen hebben eten en drinken nodig, maar ook liefde, aandacht, koestering. De eerste tree in de piramide van Maslov is niet genoeg. En daar ben je nogal tekortgeschoten, hè, mam? Als ik die filosoof mag geloven, blijf ik mijn hele leven achterlopen, komt het niet meer in orde en zal ik me regelmatig rot blijven voelen.’

Ik trek aan een elastiekje om mijn pols en zodra het op

knappen staat, laat ik het los. Péts. De pijn leidt af, verzacht andere nare gevoelens. ‘Nou, dat is dan maar zo.’

Ik zie geen enkele reactie bij Thérèse, laat staan een signaal dat ze wakker gaat worden.

‘Het zal wel een rasoptimist zijn, die arts van je. Vindt ook vast dat het leven vooral heel leuk moet zijn. En verder gaat het prima met me, aardig dat je het vraagt. Vanaf morgen wordt het weer zonnig, zeggen ze, met twintig graden. Ik hoop het. Oktober kan heel mooi zijn, maar regen is ook wel fijn, en we hebben nog heel veel nattigheid nodig om de boel weer op peil te brengen; het is goed voor de tuin, ik heb al heel wat bloembollen geplant, sneeuwklodjes, tulpen, van alles. En nu moet ik gaan.’

Ik sta op en schuif de kruk terug onder de tafel. ‘Weet je,’ zeg ik, ‘eigenlijk vind ik het best fijn om met je te praten.’ Als je maar wel blijft zwijgen, denk ik er meteen achteraan. ‘Misschien haal ik zo toch nog wat van die achterstand in. Ik kom gauw weer op bezoek, hoor, mam.’

Ik zal wel moeten, bedenk ik, voor het geval ze zich van alles gaat herinneren, zoals vergif in haar wijn.

3

Met een geïrriteerd gebaar schuift Simon de oude foto's van het politiekorps van zich af. Op de ene, waar achterop 1985 staat, poseert zijn vader, terwijl hij op de andere, van 1987, ontbreekt. Daar staat onder het jaartal ook nog iets anders op: MEER IS ER NIET, MIJN EXCUSES. MT. Op een derde foto is een gebouw te zien, deels geruïneerd, waarschijnlijk door een explosie, en achterop het jaartal 1986. Dat is het jaar waarin zijn vader verdween. Als hij betrokken zou zijn geweest bij een ongeluk met een gaslek, of een bomaanslag, waarom is daar dan niets over te vinden? Terwijl hij de twee groepsfoto's bestudeert, op zoek naar een aanwijzing, gaat zijn telefoon. Het is Monic. Hij ziet dat het halfzes is en hij veegt over het scherm.

'Simon?'

'Ik weet het,' zegt hij. 'Je yoga-avond, ik zou bijtijds thuis zijn. Maar we zitten met een dubbele moord.' Op de achtergrond klinkt gebabbel van Sem. 'Hoe gaat het daar?'

'Sem is nogal jengelig. Ik bel je omdat ik, nou ja, ik wilde gewoon even weten hoe het met je is.'

'O, goed hoor, het is hectisch hier, maar ik kom zo snel mogelijk naar huis.'

‘Dat is fijn. O ja, ik heb een huis gezien dat binnen ons budget valt en ben er acuut verliefd op geworden. Misschien kunnen we er straks nog gauw even langsrijden.’

‘Ik weet niet of dat vandaag nog gaat lukken.’

‘Morgen dan?’

‘Tuurlijk. Geef Sem een kus van me, oké? Tot straks.’

Hij heeft haar nog niets verteld over de zoektocht naar zijn vaders verdwijning, hij wil er pas over praten als zijn spuurwerk iets heeft opgeleverd. Ze weet wel dat hij eerder – vergeefse – pogingen heeft gedaan, overtuigd als hij was, eenmaal rechercheur, dat het hem zou lukken de waarheid te achterhalen. Uiteindelijk had hij het moeten opgeven, al wist hij zeker dat zijn vader nooit zomaar zou zijn weggegaan. Of misschien hoopte hij het vooral. Pas vijf was hij en hij herinnert zich weinig meer dan dat zijn vader hem voorlas uit *De scheepsjongens van Bontekoe*. Zijn moeder heeft er nooit iets over willen zeggen, verbitterd als ze was.

Waarom gaat hij niet gewoon naar huis? Monic klaagt nooit, toch beseft Simon dat hij moet werken aan hun relatie, in zijn ogen nog altijd een solide vesting, al is het oppassen dat er geen stukken steen afbrokkelen. Baksteen, bedenkt hij, dat is wel toepasselijk. Ze zijn op zoek naar een andere woning, nou ja, vooral Monic. Met nummer-tje twee op komst wordt hun tussenwoning te klein. De Veluwe is nog betaalbaar, ze kunnen het huis met winst verkopen, een kwestie van kijken, kiezen, en knopen doorhakken. Daarvoor zou hij de tijd moeten nemen en waarom ook niet? Alle uren die hij tot dusver doorbracht in het archief had hij ook aan zijn gezin kunnen besteden.

Even later gaat zijn telefoon opnieuw. Het is Faye, die meteen van wal steekt: ‘Hé, Simon, er was iets heel geks.

Lisa kwam er gisteren mee. Ze zag allerlei berichten op social media. En foto's. Brancards die in een zwarte bus werden geschoven. Omwonenden hebben een politieauto gezien. Tweets over een dubbele moord in Loenen en over militairen vanwege een voortvluchtige dader. Het leek wel een omgekeerde olievlek, zei Lisa, want even later was er niks meer te vinden, alleen nog een stukje over een gezamenlijke oefening van Defensie en Politie. Weet jij daar iets van?’

‘Ho, ho,’ zegt hij. ‘Als dat al zo zou zijn, mag ik daar natuurlijk niets over zeggen, zelfs niet tegen een ex-collega. Maar, hoe is het met Lisa?’

‘Dat moet je haar zelf vragen. Die is natuurlijk gaan graven, geen flauw idee hoe ze ’t doet maar wat die online boven water haalt... En *guess what*: vannacht vond ze iets interessants. Ik was net een eitje aan het koken...’

‘Een eitje aan het koken,’ echoot hij.

‘Julius zegt dat ik meer eiwitten nodig heb, nou ja, dat doet er nu eigenlijk ook niet toe. Lisa vond een politierapport, ze wil natuurlijk niet zeggen waar, jullie schijnen op zoek te zijn naar een militair, volgens Lisa een veteraan, eentje met PTSS, die wordt verdacht van de moord op zijn vriendin van vijfendertig en een zoontje van vier.’

Lisa heeft het gevonden. Dat verbaast hem niet. Lisa de hacker. Ze vindt haar weg nog steeds binnen het politienetwerk, is altijd veel handiger geweest met computers dan hijzelf, met zijn wantrouwen tegenover alles wat niet te verklaren valt zonder tastbare dingen als schroeven en moertjes. Hij ziet zichzelf, als kind, leunend op de werktafel van zijn vader, een soldeerbout in zijn hand.

Stil, jongen, nu even niet. Papa moet dit eerst afmaken.

Een herinnering? Het lukt hem niet die dichterbij te halen.

‘De politie vond de slachtoffers in bed,’ hoort hij Faye zeggen. ‘Vermoedelijk zijn ze in hun slaap overvallen en hebben de dood niet zien aankomen.’

Dit alles is geen nieuws voor hem, al heeft hij geen details onthouden, omdat het hem niet aangaat.

‘Twee steekwonden,’ vertelt Faye, ‘een bij de vrouw, een bij de jongen. Recht in het hart, ervaren precisiewerk. Ik citeer uit het rapport, hè, dat snap je. Twee ellipsvormige wonden, lees ik hier, wat zou wijzen op een dubbelsnijdend mes waarmee dus aan beide kanten te snijden is. En ook: contusies boven en onder elke wond, kneuzingen, die wijzen op een vorm van vingerbescherming, zoals bij vechtmessen. Een strijdmes, eerder dan een keukenmes. Het wapen is niet aangetroffen op de plaats delict. De dood is onmiddellijk ingetreden, en er is geen bloed op de plaats delict zichtbaar. Eventueel op de kleding, maar er zijn geen foto’s vrijgegeven van de slachtoffers.’

‘Dat komt wel vaker voor.’

‘Ja, als het gaat om gevoelige informatie, zegt Lisa. En dat daarom misschien ook het verslag zo kort is.’

‘Precies. Misschien,’ houdt hij zich op de vlakte.

‘Kom op, Simon, je weet dat ik een geheim kan bewaren, wat denk je, waarom staat er zo weinig in? Geen adres van de plaats delict, ja, een locatie in Loenen, verder niks. Gaat het om de vrouw en het kind van een bekende figuur? Die hebben we vast wel, met een tweede villa op de Veluwe. Bungalows met zwembad, sauna, jacuzzi. En die verdachte? Het kan, hè, vanwege dat strijdmes en dat bericht op social media over militairen? Of houden ze ons voor de

gek en is er een tbs'er ontsnapt? Het zou niet voor het eerst zijn.'

'Wil je Lisa alsjeblieft op het hart drukken dat het illegaal is wat ze doet?' onderbreekt hij haar. 'Als er nieuws is wat naar buiten mag, dan hoor je dat via de gangbare media. Misschien is wat Lisa heeft gezien wel fake-nieuws, er wordt zoveel onzin online gezet. En dan toch nog een goede tip, Faye, ga vanavond eens gewoon slapen.' Zoals een doorsnee mens, had hij bijna gezegd, maar die twee en doorsnee, nou nee.

'Nou ja, zeg,' reageert Faye. 'Als je niks beters hebt... ik bel je nog wel.'

Het is jammer dat Lisa in Groot Loenen zit en niet aan het bureau tegenover hem. Zijn ex-collega die op het darkweb beter de weg weet dan in de plaatselijke supermarkt. Maar bovendien als hacker dus nog graag haar lege dagen vult. En nachten. Blijkbaar heeft er iets gecirculeerd op het net wat er vervolgens is afgehaald. Hij maakt geen deel uit van het team dat zich met de zaak bezighoudt, heeft trouwens ook wel wat anders aan zijn hoofd. Maar dat het verslag van de plaats delict zo summier is, doet zijn recherchehart trouwens wel sneller kloppen, want dat is allerm minst gebruikelijk.

Bij de koffieautomaat treft hij twee collega's met de geur van bos en gras nog bij zich, evenals gelig Veluwezand aan de stevige wandelschoenen. Simon wacht tot de machine is uitgeraasd en vraagt dan achteloos of er nog iets nieuws te melden valt over de dubbele moord. Het is zijn eer te na dat Faye en Lisa meer weten dan hij.

'Geen nieuws, sorry, Simon. Bevel van hogehand, dan weet je het wel.'

‘Ja, ik weet het, tegenwoordig gaat het om strepen in plaats van vertrouwen.’ Hij beent gefrustreerd de kantine uit en keert terug naar zijn kantoor.

Er klinken voetstappen en zijn collega Teus Riemersma komt het kantoor binnenlopen. ‘Wat kijk jij somber,’ zegt hij. ‘Gezakt voor je schiettest?’

‘Nee hoor, die was net niet goed genoeg voor een eervolle vermelding in het personeelsblad, maar ik mag wel weer een halfjaar de straat op.’

‘Waar zit je dan mee?’

Simon aarzelt. ‘Ik kan niets vinden, Teus,’ zegt hij dan. ‘Helemaal niets. Al die uren met mijn neus in oude dossiers hebben me nul komma nul opgeleverd. Hoe grondig ik ook te werk ben gegaan, er is niets, maar dan ook niets te vinden over een explosie, aardbeving, bomaanslag, of wat ook zo’n ingestort pand kan veroorzaken in relatie tot het korps waarvan mijn vader in 1986 deel uitmaakte. Al mijn gewroet was dus tijdverspilling.’ Hij zou de foto’s het liefst verscheuren maar de tekst achterop die van 1987 blijft intrigerend: MEER IS ER NIET, MIJN EXCUSES. MT. ‘Er zijn enkele collega’s met die initialen,’ zegt hij, ‘en die heb ik al gesproken, maar niemand heeft me dit gestuurd. En ik heb drie jaar aan zware delicten doorgespit, van ’85 tot en met ’87.’

‘En helemaal niets gevonden? Dat is vreemd, ja.’

‘Het is kennelijk goed gelukt om zijn verdwijning onder de mat te schuiven.’ En hij bedenkt dat hij dat zelf afgelopen zomer ook heel verdienstelijk heeft gedaan. Samen met Faye, de intrigerende stuitbal. Ze kan inderdaad een geheim bewaren, al praat ze veel en graag over van alles en nog wat.

‘Zoiets zou nu niet meer kunnen,’ meent Teus, ‘met op elke hoek een burger die foto’s en filmpjes maakt.’

‘In deze tijd met een overvloed aan data, informatie, hoax en nepnieuws zou dat juist heel makkelijk zijn.’ Hij is het niet zo vaak oneens met zijn partner, maar dit weet hij zeker: ‘De burger ziet door de bomen het bos niet meer.’

‘Misschien is die anonieme boodschap wel een grap,’ suggereert Teus. ‘Een slechte weliswaar, maar toch.’

Simon houdt de foto omhoog van het korps in 1985; naast zijn vader staat een jongere man die iets bekends heeft. Van de beide mannen is het gezicht omcirkeld. Misschien zou het een collega kunnen zijn die vroeger weleens bij ze thuis is geweest. ‘Ik neem dit wel serieus, ik kan er alleen niet opkomen waar ik de ander van moet kennen.’

‘Kan ik helpen?’

‘Aardig aangeboden, maar ik heb zelf geen idee wat ik nog kan doen. Enkele oudere collega’s vragen naar herinneringen aan die tijd, misschien, maar als ik daar serieus werk van wil maken, heb ik toestemming nodig van de chef en die ziet me al aankomen met zo’n vage boodschap van lang geleden.’

‘Ik heb koffie nodig,’ zegt Teus. ‘En ook jij kan vast wel een cafeïneshot gebruiken. Slaap je wel, of ben je zelfs ’s nachts aan het spoken in het archief?’

‘Alles goed, dank je,’ wimpelt hij hem af. Liever heeft hij het over actie, over succes, niet over de twijfels, over het falen. Het is al heel wat dat hij toegaf dat zijn speurwerk niets heeft opgeleverd.

Hij loopt met Teus mee naar de kantine, al is zijn mok nog halfvol. Bij de tweede kop koffie die met veel lawaai uit het

apparaat wordt geperst, zegt Teus: ‘Seegers vroeg me vanmorgen of ik mijn mond kon houden. Hij had jou er vast bij gevraagd als je niet net weg was geweest voor je schiettest.’

‘Dat betwijfel ik, maar dat geeft niet.’

‘Ik maak ook geen deel uit van het team,’ legt Teus uit. ‘Ik werd bedankt voor mijn inzet en daarna kon ik gaan.’ Zijn collega buigt zich naar hem toe en zegt zacht: ‘Ik ben met een paar man van ons bureau en van Defensie op zoek geweest naar een verdachte. Een veteraan met PTSS. Hij is op de Veluwe gelegerd geweest, hier in de buurt opgegroeid, hij kent dit gebied. Er was een tiental locaties geselecteerd waar hij zich schuil zou kunnen houden, maar helaas, geen spoor van de man. Het was geloof ik nogal een dilemma: ze willen het geheimhouden en dus niet te veel mensen inschakelen, maar dan is het onmogelijk de Veluwe uit te kammen. Heb je enig idee hoeveel vakantiehuisjes er zijn?’

‘Veel te veel,’ meent Simon.

‘Precies. Volgens Seegers zijn er zo’n negenduizend mensen permanent bewoner van een vakantiepark. Negen-duizend! En dan hebben we het nog niet eens over andere mogelijke schuilplekken. Een leegstaande schuur, een boomhut, verzin ’t maar.’

‘De speld in de hooiberg. Wat zei je nou, een veteraan?’

‘Shht,’ maant Teus, om zich heen kijkend, ‘beetje dimmen, je weet nooit wie er meeluistert.’

‘Sorry,’ zegt hij, en fluisterend: ‘Maar, een veteraan? Dan zou je toch de marechaussee verwachten?’

‘Marechaussee, ja, zou logisch zijn, maar nee, ik was er met een paar collega’s en een groep militairen. De man die ons instrueerde stelde zich voor als majoor Nielson. Breed, krachtig postuur, waakzame blik, kort van stof, het type van niet lullen maar poetsen.’

‘Nielson? Een Zweed?’

Teus haalt zijn schouders op. ‘Hij sprak vlekkeloos Nederlands, maar vertelde niet waar hij is gestationeerd.’

‘Heb je niet meer informatie over de verdachte?’

‘Nee.’

‘En over de slachtoffers?’

‘Zijn vriendin en zoontje, meer weet ik niet.’

‘Vreselijk,’ verzucht Simon, en bedenkt: inmenging van Defensie, vandaar dat summiere verslag. ‘Je zou toch verwachten,’ zegt hij dan, ‘dat ze burgers waarschuwen voor iemand bij wie de stoppen zijn doorgeslagen. Op tv een foto laten zien met het advies: probeer de man niet aan te spreken maar bel onmiddellijk de politie. Waarom gebeurt dat niet?’

‘Geen idee. Ik heb begrepen dat het allemaal heel clean was op de pd, misschien waren die twee zijn enige doelwit en vormt hij geen gevaar voor anderen.’ Teus giet het restant van de koffie door de gootsteen. ‘Ga je mee naar Merlijn? Volgens mij ben jij ook wel even klaar met dit alles.’

Simon denkt aan thuis, aan zijn eigen vriendin, zijn zoontje, en prijst zichzelf gelukkig. ‘Nee, sorry,’ zegt hij, al zou een koel biertje van de tap er wel in gaan, ‘ik moet echt weg.’

In de gang loopt hij hoofdcommissaris Rots tegen het lijf; blijkbaar is er toch echt iets gaande.

Rots blijft staan. ‘Jou moest ik ook nog even hebben, Te Bresser.’ En om zich heen kijkend vervolgt hij op zachte toon: ‘We hebben alle mankracht nodig voor wat er nu speelt, rechercheur. Dus doe wat je wordt opgedragen. Dat is geen verzoek, maar een order.’

‘Eh, hoe...’

‘Je kunt niet urenlang in het archief rondstruinen zonder sporen achter te laten. Nogmaals: doe je werk.’

En weg is hij.

Simon blijft verbouwereerd achter.

4

We zijn maar met z'n vieren bij de dagopening. Eigenlijk is die verplichte kost, maar soms wordt er een uitzondering gemaakt, zoals vandaag voor Philippe en Robin, die er op de fiets op uit wilden. Het zijn drukke maanden op de Veluwe en als ze nog een beetje vlot door willen trappen, moet dat in de vroege gebeuren, om niet over de toeristen te vallen. Al wordt dat nu de herfst kouder en natter weer brengt, wel wat minder. Ik vind het fijn, oktober is een mooie maand voor de tuin.

Ik hou van tuinieren, me uitleven tot de winter zich meldt en alles zal afsterven. Eigenlijk helpt het me te ontspannen, ik heb namelijk de neiging door te slaan in alles wat ik doe. En zeg. De tuin laat gewillig in zich wroeten en geen enkele plant kijkt me boos aan omdat ik mijn mond niet kan houden. Iedereen blij. En ik verheug me nu alweer op nieuw leven in het voorjaar. Als herboren. Een beetje zoals Thérèse, misschien. Je leest weleens over mensen die erg veranderen na een bijna-doodervaring, door een leven in reservetijd, of hoe je het wilt noemen. Iedereen verdient een tweede kans, vind ik, en ik probeer me voor te stellen dat Thérèse een heel ander mens wordt, iemand die oprecht